

Op tuinenreis door Engeland verslingerd raken aan de dendrologie!

Voor deze reportage was een flinke reis naar onze zuiderburen nodig. We zijn dit keer op bezoek gegaan bij een bevolgen dendrologenechtspaar dat zich aangesloten heeft bij de groep Kleine Nederlandse Arboreta van Piet Vos.

Het zijn Rudy De Praetere en zijn vrouw Cathérine Schatteman uit Waasmunster, halverwege Antwerpen en Gent. De reis bleek zeer de

moeite waard, want zij hebben in 8 jaar tijd een prachtige sortimentstuin ingericht met een keur aan dendrologische hoogstandjes en grote zeldzaamheden. Het oudste tuingedeelte bij het huis stamt uit 1994 met toen al oude bomen erin.

Rudy De Praetere in de kas met zaailingen
Foto: Wout Kromhout

Hierbij is Rudi de pure dendroloog, naast tuinman en grasmaaier en houdt Cathérine zich vooral bezig met de vaste plantenborders en het verzamelen van bijzonderheden op dit gebied. Rudi verzorgt ook de website van de KNA.

Rudi is opgegroeid op een landbouwbedrijf. Al snel had hij door dat het leven op de boerderij niet de grootste toekomst in zich had, en besliste hij om na zijn basisopleiding verder te studeren om het diploma te behalen van ingenieur in de voedings- en landbouwindustrieën. Na diverse functies in de voedingsindustrie is hij nu algemeen directeur van een rijstwafelfabriek die zowel in België als in Nederland (Veenendaal) een vestiging heeft en waar 175 mensen werk vinden. Het contact met Nederlanders loopt als een rode draad door zijn carrière heen en dat is hem nooit slecht bevallen.

Door deze drukke baan heeft hij eigenlijk alleen op zaterdag tijd om zijn hobby's te beoefenen en dat is naast het arboretum ook wielrennen. Daarom wordt er ook in de winter gestaag in de tuin doorgewerkt om alles in het voorjaar tijdig op orde te hebben. Cathérine heeft van huis uit een bloemkwekerijachtergrond en heeft haar 'roots' in de streek rond Wetteren, waar de concentratie aan boom- en bloemenkwekers hoog is. Denk maar aan de azaleakwekers.

Op een tuinreis naar Zuid-Engeland is de vonk voor het verzamelen van bomen, heesters en vaste planten overgesprongen. Dat ze zich daarna sterk verdiept hebben in de materie is te merken aan de wijze waarop ze er nu mee omgaan.

Wat hen in deze hobby erg aantrekt, is het zelf zaaien en opkweken van planten die ze op hun reizen en tuinbezoeken verzamelen. Zowat een derde van alle aanwezige planten

zijn door henzelf uit zaad opgekweekt in de twee kassen die daarvoor beschikbaar zijn. Verder schaffen ze vaak jong materiaal aan dat nog vele jaren van zorg nodig heeft voordat ze voldoende sterk zijn om een plaats in de collectie te verwerven. Hiervoor is ook een kleine kwekerij beschikbaar op een beschutte plek.

Ook overwinteren hier, in de kasjes, de wintergevoelige soorten die ze langzaam aan laten acclimatiseren en verhouten voordat ze een vaste plaats krijgen in het arboretum.

Cathérine heeft haar eigen kas voor het overwinteren van geraniums en fuchsia's en het zaaien van de vaste planten en éénjarigen in het voorjaar.

Ondanks het feit dat de oppervlakte van het arboretum zo'n 2 ha bedraagt, richt Rudi zich vooral op het kleinere type bomen om

Cathérine Schatteman zorgt vooral voor de vaste planten

Foto: Rudy De Praetere

te vermijden dat het arboretum op termijn helemaal dichtgroeit.

Een rondgang door de tuin (half maart) levert een keur aan zeldzaamheden op waarvan we er een aantal zullen noemen. In de oude tuin groeien al sinds 1997 een prachtige *Albizia julibrissin* en een inmiddels grote *Liriodendron tulipifera*. Van vóór hun tijd staat er ook een breed uitgroeiende *Morus nigra*, vermoedelijk uit 1970, robuust met enkele zware gesteltakken. Rudi wijst me op drie fraaie kroonboompjes op halfstam die hij van een Belgische kweker kocht. Hij vindt het erg jammer dat deze boomvorm niet echt aanslaat in kleine tuinen, want zowel de *Crataegus monogyna* 'Compacta', de *Aesculus pavia* 'Humilis' als de *Salix fargesii* zijn hier uitgegroeid tot pure schoonheden met stammen tot 150 cm en dan een stevige, dicht betakte kroon.

Via enkele vijvers en een laantje met bijzondere Rhodo's komen we aan op het nieuwe deel van de tuin. Een stevige houtwal van inheemse soorten omringt de tuin en geeft er wat beslotenheid aan. Helaas levert dit struweel na 8 jaar veel extra werk op aan snoeien en wegzagen, maar gelukkig ook

veel brandhout voor het haardvuur. Verder treffen wij enkele S-vormige mixed borders en in de zomer wordt ook een bloemenweide aangelegd. Naast de kassen en de kwekerij valt de weide met een koppel ezels direct op. Dit zijn de lievelingen van Cathérine die daar dagelijks voor zorgt.

We kijken eerst even in de kasjes waar vele potjes met zaden nu spannende momenten opleveren. Er komen hier en daar al kleine plantjes tevoorschijn. Opvallende overwinteraars in de kwekerij buiten zijn hier *Fitzroya cupressoides* van 2007 (2 m hoog), *Pilgerodendron uviferum* (Cupressaceae) en *Eucryphia xintermedia* 'Rostrevor'.

Buiten staan, opvallend rammelend met zijn harde, dode bladeren een fraai exemplaar van *Quercus dentata* 'Carl Ferris Miller'; een *Cercis siliquastrum* 'Alba', bijzonder zeldzaam als gezonde heester, *Sassafras albidum*, *Prinsepia sinensis*, *Cudrania tricuspidata*, *Ostryopsis*

In de oude tuin groeit al sinds 1997 een prachtige *Albizia julibrissin*

Foto: Rudy De Praetere

davidiana, een prachtige, breed uitstaande *Ulmus parvifolia* 'Seiju', *Sorbus caloneura*, *Corylus ×columnoides* (kruising tussen *C. avellana* en *C. colurna*), *Corylus colurna* 'Te-Terra Red'; met dikke knoppen op het punt van uitlopen en bloeien staat een *Maddenia hypoleuca*. Verder voor mij geheel onbekend een exemplaar van *Phyllanthus glaucus* (Phyllanthaceae), een met bijna zwarte knoppen vol bezette *Sycoparrotia semidecidua*, *Parrotiopsis jacquemontiana* en *Poliothyrsis sinensis*, een lid van de Salicaceae (voorheen geklasseerd onder de Flacouriaceae) uit China met 's zomers lange, crèmewitte trossen.

Omdat Rudi een voorliefde heeft voor de Styraceae vind je overal in de collectie *Stewartia*, *Styrax*, *Pterostyrax*, *Sinojackia*, *Halesia* en *Huodendron* (helaas niet winterhard). Enkel *Rehderodendron* en *Melliodendron* ontbreken nog en dit zijn nu net de planten waar Rudi dit jaar naar op zoek zal gaan. Het streven is om van elk houtig plantengeslacht, dat in Waasmunster kan groeien een exemplaar te verzamelen. Er ontbreekt nog maar weinig!

Rudi's favoriete bomen zijn uiteraard ook aanwezig: *Tilia henryana*, *Lindera obtusiloba* en *Tetracentron sinense* staan hier allemaal in de collectie. Als geurfavoriet noemt Rudi de *Cercidiphyllum japonicum*, waarvan de opmerkelijke koekjesgeur in de herfst nadrukkelijk aanwezig is (kun je verwachten van een levensmiddelenexpert).

Zoals een goede verzamelaar betaamt, houdt Rudi een nauwkeurige administratie bij met naam, datum van introductie, herkomst en jaar van aanplant en de huidige plek in de tuin. Ook wordt er ieder jaar een fotoboek samengesteld met alle fraaie foto's die in de loop van het jaar in het arboretum, maar ook elders zijn gemaakt.

Er wordt overwogen om een duurzaam systeem van etikettering aan te schaffen. Momenteel

Fitzroya cupressoides, een opvallende overwinteraar

Foto: Wout Kromhout

is dit nog wel een punt van zorg. De zon wist alle met een pen geschreven namen onherroepelijk uit. Daarom heeft Rudi dan ook altijd, naast de snoeischaar, labels en een pen bij de hand om namen, die onleesbaar dreigen te worden, te herstellen.

Bij een arboretum hoort uiteraard een goed gevulde boekenkast met tuinboeken. Favorieten zijn *De Tuinplantenbijbel*, *New Trees* van Grimshaw en Bayton, *The Botanical Garden* van Phillips en Rix en het *Bomenboek* van Hugh Johnson.

Met mede-dendrologen als Piet Vos, Cees van Ostaayen en Jean-Pierre Deforce zou hij nog wel eens een boompje willen opzetten over bomen. Daar word je altijd wijzer van!

Gevraagd naar wat hij zou doen als hij wist dat de wereld morgen zou vergaan, antwoordde Rudi dat hij 's morgens een flinke fietstocht gaat maken (wellicht samen met zijn zoon Ben) door Zuid Oost Vlaanderen en 's middags een groot tuinfeest organiseren voor vrienden en familie. Voor het planten van een boom is het dan helaas te laat.

Het devies in al het doen en laten als dendroloog is dat 'ge uw goesting moet doen' of in het Nederlands: experimenteren is het parool zonder je te laten afschrikken door mislukkingen. □

